

В. И. Лениний зөхөлнүүд соо, мун партины сьездүүдэй тогтоолууд болон бусад партины документауд дотор шийдхэринүүдэй дүүргэлтэн хойнош хинлал болон шалгалта эмхидхэхэ наचना ёно гурим тодорхойгоор тайлбарлагданхай. Хинлалта, шалгалта эмхидхэгэдэ ажлашад, адууныгээ олоор хабаадуула, дүүр дунданууд болон ардуу эндууныгээ сар соонь заажа үгэж, байлаага найжаруула талалдынь туйа хүргэхэ, партины талаар хуударингаа, дүүргэлтэн ябаса тухай нинтэ олоодо мэдэсэжэ байха асуудалнууд гол аригтануудын болохо үгэнэ.

Нан турруудын дүбшгэдэхэ асуудалын тогтоолыё найнаар, тобино тодорхойгоор бэлдэхэ ябадал тэрэнэй санхуун бэлдүүлгэдэ урагштайгаар худалдаа байна. Дүүргэлтэ болгохо зорилгонууд, тэрэнэй түлөө харюусаха ноурууд хүсэндөө хүргэгдэхэ болдорууныг абтанан шийдхэбэри оло тодорхойгоор заагдан байха ёлоотой. Гадна тогтоол абаханга урда тээ тэрэ асуудалтай байдалыё нарын нягтар шийжэсэн үгэхэ, шалгалта хэжэ хэрэгтэй юм. Тийхэдэ энэ худалдаанд мэрэгжэлтэй, адобхитэй хүнүүдэ олоор хабаадуулаа аригтэ табигдана.

Жэшэнь, КПСС-эй Захаамнай райком эхлээдтэ пленум дээрэ «Мяха абалта болон гурнда худалдааныг дэмжэхэ талар колхоз, совхозуудай партины организацинуудай, совет болон ажлын организууд бэ-

лүүдэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэн байгаа. Тэрэ асуудал бэлдэхэд партины райкомой гешүүд, худло ажлын мэрэгжэлтэд, ажлыннуудай хүтэлбэрилэгшэд, үйлдэбэрин хэрэг найн мэдэхэ олон адобхитэд хабаадуулагдаа нэн. Асуудал гүнзгийрээ зүбшэн хэлсэхэ нийгэм улаа зохихо тогтоол абахатаяа хамта, мяха абалта ба гурнда тусалгыё дэмжүүлэхэ талар колхоз, совхоз бүхэнэй арга боломжонудыё тодорхойлон тодорхой хэмжээг аюулангуудыё пленум баталхан юм.

Удаань энэ пленумай дун тухай асуудал аймагай колхоз, совхозуудай партины организацинуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэн, ойрын сагта бэлдүүлэхэ зорилгонуудаа тодорхойлон шийдхэбэринүүд абтанан шийдхэжэ. Пленумай тогтоол бэлдүүлэн, партины организацинууд, ажлыннуудай мэрэгжэлтэд түбхэн турруудэ малай тэжээл бэлдэхэдэ дэмжүүлэхэ хэмжээнүүдэ абажа эхилэхэ нэн. Партины райкомой үгэхэлээр Бали-Годой совхоздо үхэр промышленна аргаар тулжүүлэхэ, шахан таргалуула бааза эмхидхэгдэ. Тэрэ хэмжээнэй ашаар энэ үхэр бүхэн хоног бүридэ 900 гаран грамм шар шүгүүрээ нэмээдэ болто. Энэ турруу дүй дүрмэл аймагай бусад ажлыннуудта үргэнөөр нэбтэрүүлгэдэжэ захиалан байх юм.

Нигээ эмхидхэлэй энэ худалдэри туррууныгээ найн үр дүн харуулжа эхилэхэ. Захаамнай арга гурэн-

дэ мяха худалдаа 1969 оной түсөө 111 процент дүүргэ. Тэрэ жэлдэ мяха тушаалга урда жэлэйхидэ 7142 центнерээр эхэ болон байна бшуу. 1969 ондо 100 үнээр бүриөө гүд абагата урсанданайхитэй жэшөө, 11 толгойгоор ургаа, туснаан малай толгой бүрийн шүгүүр хараа байха дэмжэлэхэ.

Партины организацини абтанан шийдхэбэринүүд болон коллективэй хараалан социале уялгануудай дүүргэлтэн түлөө колхоз, совхозуудай, предприятия болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалта дэмжүүлэхэ, тэдэнэй ударидахы худалдэриё найжаруула, мэрэгжэлтэ тугас болгохо гэжэ КПСС-эй райком анхаралаа горитой хандууна. КПСС-эй райкомой секретариат, бюргой гашүүд колхоз, совхозууд болон предприятияуд дэсүүр ходо ябантуу байдаг. Тийхэдэ тандахи байдалтай найнаар танилсажа, хөөрөөлжэ, зүбшэ болон заабари үгэхэ зуураа, партины шийдхэбэринүүдэй ямарай дүүргэгдэжэ байхан тухай һонирхолдо байна бшуу.

Шийдхэбэринүүдэй дүүргэлтэ хинан шалгахэ үшөө нэгэ арга юу гэхэдэ, партины комитетуудай, партины ахин организацинуудай, ажлыннуудай хүтэлбэрилэгшэдэй тоосого партины райкомой пленум, бюргой аседэни дээрэ хур-хур боллоод лэ зүбшэн хэлсэхэ ушар болно. Нимэ худалдэри партины олохон организацинуудта заншалта хэрэг болго байна. Гэхэ зуура зарим ушар-

та үгүүсэ гараха ябадал тохёолдог. Умар нэгэн тогтоолыё дүүргэлтэ болгохын тула эмхидхэлэй ямаршэ худалдэри хэрэгтэй амл, гасгата райком болон парткомой үзэмжэдэ табигдаа таарадаггүй.

Жэшэнь, 1967-1969 онуудай туршада КПСС-эй Хэжээнгэ райком партино-эмхидхэлэй политическэ худалдэрини болон ажлын элдэ асуудалар Хэжээнгэ совхозой парткомой тоосоо 10 дахин, Худалдэри совхозой 9 дахин бюр дээрэ зүбшэн хэлсэһэн байха юм. Харин тийхэдэ Чигаанын, Октябрийн 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозуудай партины организацинуудай худалдэри тухай нэгэн гашыё дүр дээрэ хөөрөөлөө болгоогүй. Энэ совхозуудай байдал энэ үедэ тинмэ найн: байгаа гэжэ ялжа болдог. Партино-эмхидхэлэй нинтэ-политическэ, хүмүүжүүлэн, нинтэ-хөөрөөлжэ, ажлын хүтэлбэрилэгшэдэ дүтгэлдэнууд нилээд олон байһанинь элгэ.

Абтанан шийдхэбэринүүдэй бэлдүүлгэ хинан шалгахалдаа, ямагтал байра дээрэнь ошохо, байдалтайн танилсажа, дүүргэлтэн түлөө харюусалгатай ноуруудтайн сэхэ харилсажа шухалта. Энэ талада ямаршэ саархан, телефон захиралта болото бадалалтайгаар, орын коммунистуудтай, ажлашадтай, партины худалдэри эмхидхэлтэй дүүргэлтэн ябасыё шалгажа үгэхэ, ноуруу найраараа үгэхэ, хөөрөөлжэ хэрэгтэй болно. Унгарын жэлэй һүүл багаар

КПСС-эй ЦК-гай «Ярославска городской партины организацини партино-суглаануудыё үнэгэрэгдэ дүрмэл худалдэри тухай» тогтоол тунхаглагдаа нэн. Тэрэ тогтоолыё бэлдүүлэхын тула партины райкомуд эхэ худалдэри аюулаа. КПСС-эй Сэлэнгэ райком бюр дээрэ Химин совхозой парткомой худалдэри хаража үзөө. Тэрэ асуудалар тогтоол абахадаа, партины райком аймагай бүхэ партины ахин организацинуудта сэхэ хабаатай пунктуудыё бэшэһэн байгаа. Харин тийгэн гэхэнь, жэшэнь, «Эрдэм» худалдэри партины организацини (секретарь нурх Нидийтов) тэрэ асуудал коммунистуудай суглаан үзэмжэдэ табиагүй байшо.

Энэ энэ худалдэри магад найн байдалтай байгаа юм ха гүрэн болдо түржэ болхо. Тиймэ бэшэ нэн. Колхозой партком халаа партины организацинуудта суглаа зарлаха үзэмжэдэ оролдог гэжэ. Тийхэдэ коммунистуудай хэһэн шүүмжэлхэ ажлашалануудыё анхаралдаа абада. Хүсэндэ хүрэхын түлөө оролдог болал эхэ үдхатэй.

Унгарын жэлэй ноёрби һарада КПСС-эй обкомой бюр «Коммунистуудай хэһэн шүүмжэлхэ ажлашалануудыё бэлдүүлэхэ зорилгоор Прибайкалийн аймагай колхоз, совхозуудай ба предприятияудай партины ахин организацинуудай аюулааг худалдэри тухай» асуудал харахан байгаа. Энэ талаар КПСС-эй райкомой болото худалдэри хэжэ байдэнь найшагдаа бэлэй. Урда абта-

ниев гэгшэд ходо архиджа, КПСС-эй Уставай ёно гурим абалтан тула партины райкомой бюргой шийдхэбэри партины зоргооа гаргалгаа. Партины ахин организацинуудай ажал аюулыё партиком хинан шийдхэгангүй. КПСС-эй райкомшэ халаа байл тинмэ бодото тулалжаа үзүүлээгүй байха юм. Бүхэли хахал жэлэй туршада энэ партины организацини партины райкомой инструкторай аюагүй ушарыё зүбшээдэ тоололтой аал?

Партины суглаанууд, пленумууд, конференцинууд, партины элэхитэдэй суглаанууд хинлал болон шалгалта эмхидхэгдэ, энэ хэрэг найжаруула хэрэгтэ гол үүрэг дүүргэхэ ушартай. Тэдэн дээрэ ударидахад хэжэ байхан ажал аюулаа тухайгад тоосого барид, төрөншын коммунистууд зүбшэн хэлсэгдэ, дүүр дундыё элэхитэдэ, ханамжа, дүрмэлдэнь оролдог гэжэ. Тийхэдэ коммунистуудай хэһэн шүүмжэлхэ ажлашалануудыё анхаралдаа абада. Хүсэндэ хүрэхын түлөө оролдог болал эхэ үдхатэй.

Унгарын жэлэй ноёрби һарада КПСС-эй обкомой бюр «Коммунистуудай хэһэн шүүмжэлхэ ажлашалануудыё бэлдүүлэхэ зорилгоор Прибайкалийн аймагай колхоз, совхозуудай ба предприятияудай партины ахин организацинуудай аюулааг худалдэри тухай» асуудал харахан байгаа. Энэ талаар КПСС-эй райкомой болото худалдэри хэжэ байдэнь найшагдаа бэлэй. Урда абта-

бан партины шийдхэбэри коммунистуудай оруулан дун болон хэһэн шүүмжэлхэ ажал аюулаа хэр арга дүүргэлтэ байхан тусшаа элэхитэ суглаанууд партиком хинан шийдхэгангүй. КПСС-эй райкомшэ халаа байл тинмэ бодото тулалжаа үзүүлээгүй байха юм. Бүхэли хахал жэлэй туршада энэ партины организацини партины райкомой инструкторай аюагүй ушарыё зүбшээдэ тоололтой аал?

Партины суглаанууд, пленумууд, конференцинууд, партины элэхитэдэй суглаанууд хинлал болон шалгалта эмхидхэгдэ, энэ хэрэг найжаруула хэрэгтэ гол үүрэг дүүргэхэ ушартай. Тэдэн дээрэ ударидахад хэжэ байхан ажал аюулаа тухайгад тоосого барид, төрөншын коммунистууд зүбшэн хэлсэгдэ, дүүр дундыё элэхитэдэ, ханамжа, дүрмэлдэнь оролдог гэжэ. Тийхэдэ коммунистуудай хэһэн шүүмжэлхэ ажлашалануудыё анхаралдаа абада. Хүсэндэ хүрэхын түлөө оролдог болал эхэ үдхатэй.

Унгарын жэлэй ноёрби һарада КПСС-эй обкомой бюр «Коммунистуудай хэһэн шүүмжэлхэ ажлашалануудыё бэлдүүлэхэ зорилгоор Прибайкалийн аймагай колхоз, совхозуудай ба предприятияудай партины ахин организацинуудай аюулааг худалдэри тухай» асуудал харахан байгаа. Энэ талаар КПСС-эй райкомой болото худалдэри хэжэ байдэнь найшагдаа бэлэй. Урда абта-

Георги жэжэ яб дун болон хэһэн шүүмжэлхэ ажал аюулаа хэр арга дүүргэлтэ байхан тусшаа элэхитэ суглаанууд партиком хинан шийдхэгангүй. КПСС-эй райкомшэ халаа байл тинмэ бодото тулалжаа үзүүлээгүй байха юм. Бүхэли хахал жэлэй туршада энэ партины организацини партины райкомой инструкторай аюагүй ушарыё зүбшээдэ тоололтой аал?

НООНО ХАЙШАЛАГШАДАЙ МУРЫСӨӨН

ХЭНИНЬ ХЭН ДЭЭ ТУНАЛХАНЬ БЭ?

Һүүлшын үдэр гаргагдаһан «сахилгаан» хууданай эхин дээрэ баһал Николай Пурбуевый нэрэ бэшээтэй байа. Энэниё хараад:

— Николайнай хэзээдэшэ алажаал ойдина даа. Хуушанай чемпион ха юм. Коммунист нэрэеэ нордуулна, —гээд, парткомой гешүүн Цыренов Балжиронич Дашицэренов хөөрбэ.

...Ута сарай соо машинканыудай таршаганаа абан зааханшынэ зам ханагүй. Николай хажууда улаан вымпел үдэгтэй байхан харагана. Нооно хайшаллагдан ажааһан энэ нымшынэ булжаа абаха хүн энэ байбагүй ха юм. Тээд тарын нооно хайшаллагта дүүрэгтэриё эндээд үдэгтэй байха бээ гэжэ олон дүн этигэнэ хөөртэй.

Николай гартаа машинка барихада ондохоноор аюулдаг. Хэдэ дахин мушархалдаа хонийн үрөөл бөмбөн нооһынэ дуулан хуулажархана. Нигээжэ тэрэ республиканыгад мүрысөөндэ холдохо хабаадаг. Урда жэлүүдтэ хөөр дахин чемпион болго аларшаа. Оренбург, Волгоград гуродуудта үнэгэрэгдэн бүхэрсин мүрысөөндэ бурадай бэрхэ хайшанан гэжэ сууханан, Николай Пурбуев Монголой Ардаг Республикыда ашохо, хани, хурша ороноһоо хонийшодө шадабарыа харуулһон байна. Мүнөө энэ ажаллажа байхадань, олон хүнүүд тэрэнээ хүргээд абалдаг. Нургуулин үхидүүдшэ хачуудань эрэд, даража хаража: «Байа, Николай Балжиронич шонгээр худалдэри туршаха байна» гэдэн хабаа үзэлсэн. Үхидүүдэй шадабарын, мүнөөхн дээрэ багаан. Тийгээшэ наа, найн хүнай хажууда байнаар лэ тэдэнэр эрэдүүдэ баһал Николай дингээр ажаллажа, бэрхэ мастериуд болохынэ магад.

Николай үзэртөө хэды хонийн нооно хирганэ? Үгөөнэй хэзэхэн сэхэ сүүдэн, бүхэлэй эрэг нооно хадуудта облоонхой. Хонин бүхэһөн хайшаллагдан нооһонинь ами амилта дабахасуудалан, бамбайха харагана:

Энээнэ абаашаа тушаахмин. Мүнөөдөр жаран хонин минни гарнаа мушарха бээ,—гээд, энэ коммунист намдуушанаар хөөрэнэ. Тэрэнэй хэһэн ажалан һанаандаа болдохо үзэхэдэ, урмашааар даа. Хэрбээ хонин бүриөө дунда эргээр 3 килограмм нооно хайшалбад, үзэртэ 180 килограмм тушааха байна. Энээнэй түдөөһөн центерэй 3 түхэрин 20 мингөө гаргахдаа, хамта 6 түхэрин 76 мингэ абаха болно. Гадна даабаринаа гадуур нооно хайшалхадань, гэрэнэй түлөө нэмэлтэ

түдбэри тогтоогдонхой. Мүрысөөндэ шалгарашадта мүнэн шагнал уггана.

Найнаар худалһан хүнүүдэй ямар түдбэригэ байдагын, хэр урмашуудлагдалыгын энэл жэшэ харуулна ха юм. «Сахилгаан» дээрэ Наля Ажанова, Еши-Норбо Будаева, Баяр Цыреншолов гэгшэдэй нэрэнүүд баһал ороһонхой. Тэдэнэр үдэртөө 30—40 хонидой нооно хайшална. Наһажаал бөмбөн пенсионер экэнэрүүд Ханда Доржиева, Нима Арьлова, Лубсан Гунтупова, Бимба Доржиева гэгшэд нооно хайшалһан эхинээ хоһоно нэгэншэ үдэр намшаагүй. Энэ жэлдэ Гэлбэрин дунда нургуулин дүүргэһэн нургуулад таби-табин хонидой нооно хайшалха гэһэн даабари колхозой правлениһээ абаад, найнаар ажаллажа байна. Владимир Тугутов, Василий Доржиев гэгшэд хамгаһаа туррун даабарыа дүүргэ. Тийхэдэ адир нургуулад дундаһаа Будаега Гомбоев, Содном Бардуев, Балсамбу Тугутов гэгшэд зарим үдэрүүдтэ 20—25 хонидой нооно хайшалжархидат.

— Нооно хайшаллагта залуушууд лэ туһалагшаа байна. Тэдэнэй олохонин, жэл бүри энэ худалдэригэ хабаадаһаар шадамар бархууд болонхой,—гээжэ пунктын тоо бүридхэднэ нүхэр Г. Г. Дабаев магтан хөөрэнэ.

...Сарын нэгэ буланда хайшанал нооһоо асаржа тушаана. Шэсүүр дээрэ табианайн һүүлдэ Леонид Анохин шаңарынэ шалгаад, илгэжа табина. Тэрэ зоотехник мэрэгжэлтэй, колхоздоо техник-үржүүлэгшээр худалдэ. Нооһоной шаңарыё эгээл найнаар шалгажа, классекласеарын илгэхын туланда колхоздой правлени нүхэр Анохине классифицигоор томилһон байна. Энэ худалдэри угаа харюусалгатай, Юб гэбэл, хайшаллагдан нооһон муугаар илгэгдэһэн наа, үнэ сэн багатайгаар гурнда тушаагдажа, айнаһан болгохо колхозой оло нооһоо ха юм. Мун харюусалгатайхан газарта Сандан Балжиронич Гомбоевон табигдаа. Энэ коммунист колхозойнгоо механик байһанаа, нооно хайшалһын уеда агрегатдай начальнигаар худалһэн. Колхозой шофер Еши Очиров, механизатор Василий Балданов хөөр илгэгдэн нооһынэ пресэсээр ябталжа, бэлдэхэлэй пунктигүдтэ элгээһэнэ.

Һүүлшын мэдэгээр Улаан-Үдэн аймагай «Коммунизм» колхоздо найма мянга гаран хонидой нооһон хайшалгаданхай. Ахалагша хонийшон Дхамжаад Будаев түсбэй ёһоор хо-

нин бүриөө 2,6 килограмм нооно хайшалһын орондо 3,2 килограмм, ахалагша хонийшон Максар Дугаржановай бригадинд 4 килограммда хургажа, хонин бүриөө 400 грамм эхэ нооно абаа. Мүнөө ахалагша хонийшон Банааракца Самбаевай 400 гаран хонидой нооһон хайшаллагдажа дүүрэхээз байна.

Хонидоо үсэгдээр оройхон туужа асарһан хумби. Нооһонинь найнаар хөөрөнхэй. 3 килограмм алдахгүй бээз. Оролдогтоннай миел халаагүй гэжэ. Хурга абаха түсэбөөшөө дүүргээ,—гээд, энэ хонийшон мэдүүлнэ. Энэ жэлдэ хуря бөрөөтэй байжа, хонид артын ногоон дээрэ найса адуулагдажа тэбээрэ. Тиймэһээ нооһониньшэ түрөөр хөөрөн байна.

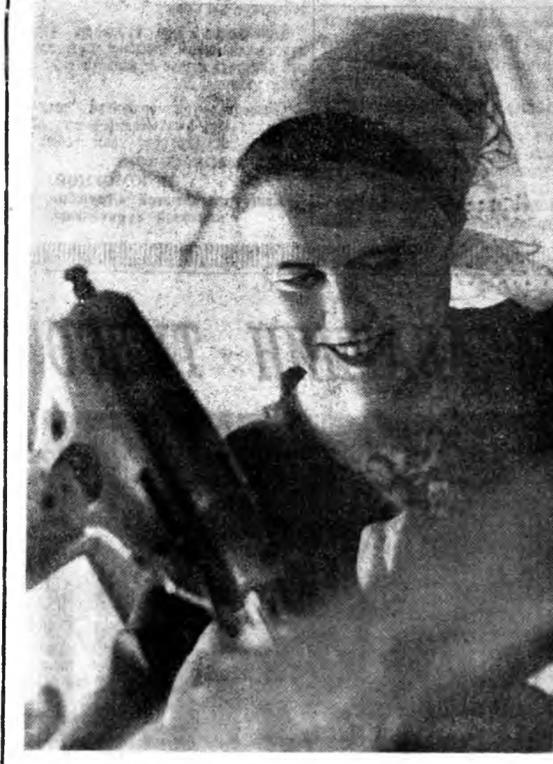
Тийгээшэ энэ томодохгоһон пунктын нүгөө сарай соо Кокорной отделиенин хонид хайшаллагдажа байдаг. Энэхидэй ажаллаа муугаар эмхидхэжэ байһанинь, хараһаар лэ мэдэгдэнэ. Бидэнэй абтанан үдэр 25 хайшашадай орондо оройдоол 7 хүн үдэлжэ байа.

— Нигээжэл эхээдэ наа, арбаад хайшашалдыё табалд лэ үдэрөө үнэгэрэжэ байна. Саг орой болгохо, хонидой нооһон муулахань ха юм. Бидэнэр лэ туһалуулаха хүлээлдэнэ хан,—гээжэ, зэргээд байһан хөөрдохон отделиенин хайшашад хөөрөөлнэ.

— Кокорной отделиенин табан хүнэй хэдэ ажалыё манай Пурбуев гансаарын хэдэ. Тэдэнэй 1—5 хайшашадын арайхан гэжэ 50—60 хонидой нооно хиргана ха юм. Гэлсэхэнь хүнүүд бин.

Хөөр отделиенин мүрысөөн хоорондо ямар илгэгтэй гэгшээ? 1-тэй отделиени эрхилэгша нүхэр А. П. Кокорин нооно хайшалгалыё найнаар эмхидхэхэ хэрэгтэй хайша хэрэгээр хандана. Энэ худалдэрини эхилээд байхдаа, нэгэ-хөөр үдэр лэ пункт дээрэн хөрөөд хайшанал сугларжа худалдэ. Отделиени хүтэлбэрилэгшэд нооно хайшалга дээрэ нөбдөөшын үзэлдэхэ болонхой. Тиймэһээ 2-дох отделиенин хайшалһад: «Бидэнэр лэ хонидо хайшалдуулан, ханш гэлсэжэ, шоо үзээд байгаһын, гайхалтайнэ бэнэ. Нимэ ушарай тохёоллод байхдаа, колхозой правленин хүтэлбэрилэгшэд халадаа наһаа амархан һунаа гэжээ» Нигээжэ асуулахааршэ.

Т. ГАРМАЕВ, манай тугар койр.

АЙМАГТАА АЛДАРТАЙШУУЛ

ИЮНЬ һарын эхээр бэлэй. Эгээл энэ үеэр Түгүнн голоор Сэлэнгийн хаалишадай нэрэ соо тараад, аймаг дотор тэрэнэй үүсхэл буураа зүбшэн хэлсэгэ болдо болдо байн. Ноһан лэ газарта, уулаһан хүн бүхэн энэон турхай орын үгэ хүртэй, ханамжа турхалтай байгаа нэн. Тэрэн турхалта дунда, шагнажа ябадал урматтай, хүмүүшынэ байгаа бэлэй.

Аймагайн аялал суурайшуудтай уулахаа һанабал Алташ гаралын,— гэжэ аянша нурхэйдай дуралдай.—Чемпиониньшэ тэндэ, хараха үзэхэнь юмэн байха...

Түгнэ голыё уруулан, гагшинэй тооно бурьюулан хүншинэнэ. Урда удэринь шөбүүр бөрөн дундаа, дээрэ тала бүриөө эхээр хүдэрэн ногоорон, һэрүүхэн һэбээндэ газартай юргыншэ долгидан мэтэ үзэгдэнэ. Хабаты эхид даа. Хайшашын харахда, хуурун сэнгээт,—

«Хожомын даа. Үлээр орой, һөөрөө бусажа ябадаа, Алташ хурганөө бидэ олоо халаагаагүй һэмди. Унхөөрөө тэндэ һонирхоор юмэн яһала байгаа. Эгээл тийхэдэ, энди энэй ажал хэрэг тухай энээнэ мунуудыё зурагтаа гэгэн болдо турһан юм.

Х. ЕЛПИН эрьһээ һулахаанар һалдана. Хүжэ ногооной хоншуудан үнэр анхилан хангалтана. Адргалдаа, энэ нэгэл ондоотой. Аһаа хөрөөһөө ахилээд шахуу ногоон хүжэ хүнжэл мэтэ нэнхэн наһайна.

—Убал зунгүй энээл байдаг дамди,—гээжэ фермыё дагша Бато Дашивин Мижитов мийдэнэ зултанна. Аһаан һанаалдааа хамтын суглаа үнэгэрэжэ, сэлэнгынхидэй хэһэн урдаа хэлсэбэри. Уялгануудай дахин харагта. Оролдо, эдэ хаалишадта найдана гэжээ...

Энэниё ойлгосотой байгаа. Юб гэхэдэ, урдан бидэ Алташын-Алтай маншал тухай туулаһан. Ажал хэрэгээринь һонирхон байгааби.

«Зүб лэ найдана, тэдэнэй ажаллаа бүхэ хэрэг дундаа ха юм» гэжэ бидэнь шөбөөжэ һуубди.

Нээрэньшэ, «Авалгарт» совхозой Алташын-Агай фермын коллектив алдаршажа яһаанар үчинэй юм. Энэхид гансахан Мухар-Шэбэрийн гэгэ

аймаг дотор бэшэ, харин бүхэ республика соого, мэдээжэ болонхой. Урдан юрын гүүртэ байһанаа, малайнгаа үүдэр найжаруула, ажал худалдэри зүбөөр эрхилэн эхилһэн алташ хойшо эрхилжэ яһан тухайтай.

Зурга-долоон жэлэй урда тэрэ, эгээл тэрэ үеэр Ичинска областһоо симментал үүдэрэй 120 гунжан асаргалһан юм. Тийхэдэ эндэнэ 36 толгой шөлөөлмэл тулалдууд бин байгаа. Нигээжэ симментал үүдэрэй үхэрүүд илгэгдэнэ. Алташын-Алтай фермад эрл хүбилдэ болто бэлэй. Жэйһээ үдүүхэн сагай үнэгэрэй байхда эдэ малнууд һаа туррушын түл абажа, уулаһан 1966 ондо үсөөд үүдэртэ малай форма гэжэ нэрэтай болон. Тэрэ саһаа хонид Алташын-Алтай малар шит, фермыё дагша нурх Мижитов турруудтай малтайгаа ашар шамэ дээршүүлэхын тула бүхэ хүсөөрөө оролдохо, бага бэшэ амжалта тулалдаа гарһан. Жэшээшэдэ, турруушын жэл фермын хаалишад дажа байһан үнэр бүриөө дунда эргээр 1936 литр һу һаан байбал, 1968 ондо 2634 литр хурго. Унгарын жэл сагай хэды хатуу, үблэ тэжээлдэй хомор байһашы, тэдэнэр һу һаала отто доошолуулантэй, бүхэ арга боломжөө хэрэгжээ, үнэр сэхэ оролдогтын ашаар ханамхай үнэр бүриөө 2969 килограмм һу һаагаа. Энэнь 1968 онтой асуулагда 385 килограммаар эхэ болон байна бшуу. Тийгээжэ энэ ферминд аймаг доторо дэлгэрһэн социализм мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ илгэжэ, 6 дахин КПСС-эй райкомой, аймгүблэхкомой дамжуулһын Улаан тутта хүртэһэн байха юм.

Мүнөө тус ферминд Сэлэнгэ, юрүншынмай урда зүбшэн хэлсээд байхдаа, зунай бэлшэрини дүрбэн һарын туршада үнэр бүриөө дунда эргээр 1400 килограммчаа бага байл эхэ һааха үлгэ нэгэл дугаар абаад, эршэмтэйгэр илгэгдэжэ бичхэй. Тийхэдэ турруу хаалишад Ирен-Дула Улзыгүев, Чимтсу Иринеева, Людмила Гылыкова болон бусад бүриөө эхэ уялгануудыё баһан байна.

— Зунай элдин найхан сагта һу

эхээр хаалһан түлөө бүгдөөрөө тэмсэхэ гэжэ тон зүб. Мүнөө үнэгэрэй ногоондоо сажаа халааа, эгээ эхэ һу һааха һарамшай гарба. Би өөрөө зунай дүрбэн һарада үнэр бүриөө дунда эргээр 1600 килограммчаа бага бэшэ һу һаалһан түлөө мүрысөө хэб,—гээжэ һаа болон суглаан дээрэ дүрмэлтэй хаалишан Цырен-Дула Улзыгүева мэдүүлэн байна. Тэрэнэй жэшээгээр фермын бүхэ хаалишад шөнэ уялгануудыё абаа. Нигээжэ Алташын-Алтай фермад мүрысөөндэ долһин шөнэ хүсэгтэйгээр дэлгэржэ захалһанхай.

Тэдэнэр хэлһэн үгэдөө хүрэхын тула бүхэ арга боломжөө асууула. Мал халаһаа хойшо үнэгээдэ тухэрэн сүүдэ соо адуулахатаа хамта, һаангаһан һүнэй 1 литр бүр хэнтэ 200 грамм талха таряанай үлгэ үгэнэ. Мүнөө үнэгэ хүжэ ногоондоо сажаа, һу шөбөө нилээдгүй дэмшүүлжэ байһанхай. Энэндэ мэл адуулашад Цыреншан Дабжаалсанов, Бимба Содномов гэгшэдэй үүршын жэл фермын хаалишад дажа байһан үнэр бүриөө дунда эргээр 1936 литр һу һаан байбал, 1968 ондо 2634 литр хурго. Унгарын жэл сагай хэды хатуу, үблэ тэжээлдэй хомор байһашы, тэдэнэр һу һаала отто доошолуулантэй, бүхэ арга боломжөө хэрэгжээ, үнэр сэхэ оролдогтын ашаар ханамхай үнэр бүриөө 2969 килограмм һу һаагаа. Энэнь 1968 онтой асуулагда 385 килограммаар эхэ болон байна бшуу. Тийгээжэ энэ ферминд аймаг доторо дэлгэрһэн социализм мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ илгэжэ, 6 дахин КПСС-эй райкомой, аймгүблэхкомой дамжуулһын Улаан тутта хүртэһэн байха юм.

Мүнөө тус ферминд Сэлэнгэ, юрүншынмай урда зүбшэн хэлсээд байхдаа, зунай бэлшэрини дүрбэн һарын туршада үнэр бүриөө дунда эргээр 1400 килограммчаа бага байл эхэ һааха үлгэ нэгэл дугаар абаад, эршэмтэйгэр илгэгдэжэ бичхэй. Тийхэдэ турруу хаалишад Ирен-Дула Улзыгүев, Чимтсу Иринеева, Людмила Гылыкова болон бусад бүриөө эхэ уялгануудыё баһан байна.

— Зунай элдин найхан сагта һу

«Улаан-Үдэн аймагай Ехэ-Куналей тосхондохин ажалшад ажалууд далай эрилтэ хангаад комбинад худалдэришэд ажал худалдэришэд» — гэжэ найн амжалта туйлана. Тэдэнэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ коммунист моллой гешүүн Зинаида Хромых эрхилнэ. Энэ нүхэр ажал худалдэришэд оролдоһон найнаар хандажа, үдэр бүрингөө гаабарин хомта мэдэ доо үүдүүлн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зинаида Хромых ажалдаа.

А. КНЯЗЕВАЙ фото.

ТОБШО ХОНИНУУД

КОММУНИСТНУУДАЙ ЖЭШЭЭ

Партинд гешүү гэгшэмнай ажал хэрэг дээрэ жэшээ харуулаа үлгэгтэй. Энэ үрэгэ үдэн совхозой коммунистууд мартадаггүй. И. Л. Тогмитова 1964 ондо хонин ажалда таһагаряагүй үдэлжэ, жэл бүхэндэ хурьгалы олоор түлжүүлнэ. Мүнөө жэлдэ зурхн эхэ хонин бүриөө 104 хурга түлжүүлэ. Коммунист

В. М. Якушев байл эл хурга абтанан байна.

Тус совхозой хаалишад эр дала социализм мүрысөөн үргэлжэ дэлгэрнэ. Коммунист Е. Д. В. Заракцаева жэлэй туршада 190 килограмм һу һааһаар шийдхэбэри туррушын таба һара соо 118 килограмм хаагаа.

И. МОДОРОВ.

ХИНАГШАДАЙ ХУУДАҺАН

Загарайн аймагай «Вперед» гэгшэдэ арадай хингалшад 6-дахин номерой хуудан хабалдаа. Энэ хуудан соо арадай хингалһын аймагай комитэдей турруушын нурх Н. Очиров «Минеральна үтэгүүдэнь ашартайгаар хэрэгжээ» гэһэн статья талдуулаа. Гадна хэһэн шүүмжэлхэ мэдээсэлүүд элэ бин. Худөө

бэшгэгшэдэй постуудай гешүү Ф. Заиграева, И. Жанав гэгшэ 136-дахин ИМЖ-да барилһан мэрэгшэ хурга хадгалалгад, Гөрхоной модо бэлдэхэдэй тосхондо гар байрануудай ша нар муштайгаар бариджа байда ушарыё шүүмжэлээ.

«Энэл даа, аймагайнмай тө плон, Цырен-Дула Гомбоевна,—нэгэ набтархан шурбэлэйг бөө эхэнэртэй манни танжзууба. И рэмнайин бидэниё хараһаар, уу дулахаанар энөөһилэн гараа би байба.

— Юншынэ һонин байхад Ш Шадлаараал ажаллажа байһаби,— гэжэ тэрэ дарууханар хөөржэ халаа. Үлгэ харюусалгатай, мөө доо ондоо үдү болдо байхагүй...

А ЖАЛША зоной, бурад эр нар хүнай абарн зан иш ха юм даа. Үдүү үгэгүй, урдаһан хараад лэ байлал. Эгээл тэдэнэй гүн нурх Улзыгүева болон гэгшэдэ һанаандаа сөлөөхдөө 00-лаа энэ эхэнэрэй худалдэри үшөөнь ходо хаража ябадал най гэгшэ болдо доосомини түрөөһынэ И Олоол энэмнай ажал хүндэ, шаш хурхуудай гэжэ толгойгоо уянуушан ябадаггүй хүн байшо. Тэрэнэй хараһаар лэ ахилһа хүн гэгэ тэ маар, худалдэ байхыншэ нэгэл нооотой. Тиймэт халаа нэгэндо аймагайндай бүхэ хаалишадын гэгшэ, чемпион алдартай болон. Зунай эргээр батдахын түлөө тир оролдохо лана.

Тийхэдэ, бөлшэһын нурх ази болохо эвээр үгэжэ, түлхэд байлал элшэлтэй. Тиймэһээ тэрэ жэшээгээр, дүй дүрмэлшын хэһэн ажан ажаллажа байһан хаалишад Алташын-Алтай оло

МАЛТЫН ХҮШЭР ЗАМ

Георгий Бессоновой хоёр жилийн туршдаа сэрэгэй хуваана үмэр ялаашыг наань, халуун шуруу долооно, хатуужуулан сэрэг гэж ханаагар бэш нэн. Дошдоор урхасхалтай Зэдэ голтой нээр гүйжэ наадаар хүн болох хүмүүжээн энэ хүбүүе харахандаа абари зангаарааны дау номгон, хорхойдо хориггүй, гол амгалан ажалда алба хэжэ хэл шэнжэтэй хүн бэлэй. Уяага да албана дүүргэжэ, нутагаага саагаара энхэ амгалан байдаг тулаа эгэршгүйгөөр ажалда гэжэ Георгий өөрөөшье ханаа албад байгаа.

Тэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын тулаа дай энэ хүсэлынь таны тулаа. Эдир хүбүүн хээр бууры дэргэдэ зогсож, түрэл Москва хамгаала. Смоленск, Минск шадар гитлерооцудыг мана бутар сохихо баатай болой. Дайнаг гал дүлэн соогур аашаа дайнаар Днепр хүрэн намтаргай...

Днепр мүнөөн байрун бэздэ үдөөр урхан нэрэнги бургалана үдөөр эгсэ эрьбье дайдал үдээд хэдэн дахар бэхиллэжэ үдээ. Ула гаталжа, фашистнае гэгэршэе харуулаха гэжэ эгэршэ байган юм. Энэниие манайн буллада мэдэж байгаа алаа миллиметрэй үхэр буйгай ашадан Георгий Бессоновой энэ ондосотой нэн.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Байдаанай эхилхын урда тээхи ага елд удаан шэнгээр үзэгдэнэ. Эсэй эсэстэ: «Буудатгы!» гэжэн ахарлаа дуудлаба. Тойроод эншье, тэндэше снэридууд тээрэе, омоной шууан шэнхэнэй харуулар эшхэрнэ. Шархатанан, буулан хүнүүд олошоржо эхилдэ. Гүгөр Бессоновой томо буурай номон дайсанай оборолдонон ашадан унажа үргэлжлөөр лэ байдаг.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

ЭРХИМ ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

Улаан-Удмын Советска районий хүүхдэй 2-дохи яслда Евдокия Захаровна Кирикова хүмүүжүүлэгшээр уни удаан сагай туршада худалжа байна. Евдокия Захаровна энэ үе соогоо ялаа дүй дүршэл эхэтэй болоо. Урин нагай абари зантай энэ эхэнэр эгээл бага, хургуулины наа гүйсөөгүй шүүмэе хүмүүжүүлэе нангин уяагаа 30 жэлэй туршада эрхимээр дүүргэжэ ябадаг. Тэрэнэй хүмүүжүүлэн хүбүүд, басагай болон олон оидоо мэргэжлэтэй хү-

нүүд болонхой, түрэл республика соогоо ажаллажэ ябадаг юм. Евдокия Захаровна үхибүүдые үүн эсээр, ажалда дуртайгаар бөөе хургахынь үхибүүдтэ ходооо заабарилжа, хургаа байдаг. Мун эдир нүхэдтэйгөө түсөөлэн хашаануудыг эхэ ноирхолтойгөөр үнэгэржэ, тэрэниие элдэб юмэндэ хургадгашалтай.

Е. З. Кирикова коллектив дотороо эхэ хүндэтэй. Мун түрэл-хидыше үхи хүүхдэдэ энэ эхэнэртэ даалгажа үгэхэдөө ханаа амар — бэрхэ хүмүүжүүлэгшэдэ даал-

ХИМИИН ЭРДЭМЭЙ ДОКТОР

РСФСР-эй габьяата артистка Ю. П. Шангинагай нэр дээрэ Киев хотоноо нимэ удхатай телеграмма хаяган абтаба: «Докторой диссертаци амжалттайгаар хамгаалагдаба. Мохосөөс».

Ушар юуб гэхэдэ, Ю. П. Шангинагай хурьган Марк Васильевич Мохосоев Донецк гороодой гүрэнэй университеттэ химини таһагы даагшар хүдэлдэг аад, Киев гороодой докторой диссертаци амжалттайгаар хамгаалажа, эрдэмтэй нэрэ зэргэтэй болоо ха юм. Ингэжэ М. В. Мохосоев эгээл түрүүлэн Буряад орон дотороо химини эрдэмэй докторой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Л. БАРАДИН.

УРАГША АБТАНАГҮЙ

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

ХОЁР ҮДЭРӨӨР...

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

СТУДЕНТНЭРЭЙ БАРИЛГЫН ОТРЯД

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Ю. ОРЕШНИКОВ, ГИНОСОВЕРСКИЙ ШАХТООРЛАВНИК 2/5 НОМЕРОЙ ШАХТЫН МЕХАНИК.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Б. ШОЕНОВ.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

В. ЛЫДЕНОВ, МАНАЙ КОРП.

Уяага утаанда манаржа, бутуу бутуу болоогүй байхдаа дайды дүтэ эрүүлээд, сэхэ буудад гэжэ батарын номандир, Михаилон наа тодходтоо үдөөнөөр хашхарна. — Бойнбайн бууан газары таанарга мэдэжэ байхаб.

Саяно-Шушенска ГЭС-эй барилашадай ажаһууаа город Черемушки гэжэ нэрэтэй болохо юм. Энэ тоо Енисей мүнөөн эрьдэ, үндэр хадануудай хормойдо бодхоогдон. Эндэ 120 булан ажаһууаа эхэ шөлөө гэр налар ашагдалдаа тушагдахан. Зураг дээрэ: Черемушки хотын манкэдэй дэргэдэ Саяно-Шушенска ГЭС-эй директор Ю. И. Потемкин (зүүн гарга), «Саянэстррой» СМУ-2 главна инженер В. И. Усачев гэгшэд байна. Баруун таладань эндэ бодхоогдон эхэ панельнэ түрүүшын гэр. ТАСС-ай фотохронико.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ СОЦИАЛЬНА СТРАХОВАНИ ТУХАЙ

Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадхи сьезд дээрэ абтанан нэмэ Устав мүнөөдөрэй колхознигуудай эрилдэа сүм харуусаа. Нийтин багьялые арбадхалагданы гол үүргэ дүүргэжэ, худөөгэй ажалшадай ажабайдал саашадан улам нэлэрүүлэгдэ зайлашагүй сэхэ хараатай. 1970 оной мартын 27-дө абтанан СССР-эй Министруудай Советэй, ВЦИСП-эй тогтоол соо колхозой гашуудай социальна страховани найжаруулаха тухай тодо хонорой хэлээтэй.

Колхозой гашуудай социальна страховани бөөлүүлэхэ, хүтэлбэрийлэхэ асуудал профсоюзудта даалгагдахуй. Энэниие бөөлүүлэхэ зорилготойгоор колхознигуудай социальна страховани Централлизовано оюуан фонд бии болгодоо. Колхозуудай олоон олохо үндэбэлэгдэн, союзна фондод тусхай хараатай мүнган номологдожо байха юм. Манай республикын колхознигуудай социальна страховани Централлизовано фондны сметэ байгша ондо 750 мнган түхэриг болохо. Энэнь юм хэлнэб гэхэдэ, колхозуудай ашга олохо үшөө эхэ болохо болоно. Социальна страхованида хүргэжэ колхознигуудай тоо 36 мянганнаа үзүү болоо.

Колхозуудай гашуудай социальна страховани түлбэри Централлизовано фондодо дурсагдахан ушарнуудта үгтэхэ юм. Хэрбээ үшөөлөөд, сэг зуура хүдэлмэри хэжэ шадахаа боллоб гү, үгышые наа, санатори ба курортдо эмшэлэгдэ гарабал, гэр булан-хидэйгөө үлдэхэдэ койнооннь харуулаха бололоб, карантинда оролоб, уушханай ханидаар үшөөлөөд, ямар нэгэн сагай болзор соо ондоо худалмэрида хабаадуулагдаба, худөө протез хүүдэлбэ, үхибүүнэй түрэхэдэ гү, али үшөөнэй наа барахадан заа болгон туһаламжа үзүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Мэргэжлэдэ, механизаторнууд, колхозой түрүүлэгшөөр гүрэнэй социальна страховани түлбэрид СССР-эй Министруудай Советд Тогтоолой ёшоор хүртэхэ юм. Гараха байбаны гү, үгышые наа, нарийлһанайн һүүдээр колхозой амтагшүүдэд СССР-эй Министруудай Советд Тогтоолой ёшоор туһаламжа үгтэхэ.

Гадна анхандаа ажалай журам бэбдэн гү, али гэмтэ ябадал гаргалан колхозой гашууд 6 бара хүдэлөөд, үшөөнэй шалтагаанаар сэг зуура худалмэришөөн таһарбал, туһаламжа абаха дүүрэн өрхтэй. Худалмэри дээрэ гэмтэбэл, наһанай үшөөнэй байрбал колхозой гашууд хэдэшые сагай турша соо туһаламжада хүртэхэ байна.

Амаралтынгаа үедэ колхозой гашуун үшөөлөөд, тэрэ үдэрнүүдтэ харалагдахан боллетеньтэй наа, тэрэ үдэрнүүдтэ тулгэдожэ, амаралтан правленийн шидхэбэрэруунаагдаха ёшотой. Ушхана хаягаданда нэрбэлэгшэд 10 һарын туршада туһаламжа абаха.

Ажалнаа бэш тээ гэмтэбэл, зургадхи хонгоого ахияжэ туһаламжада хүртэхэ. Колхозо хүдэлжэ байһан инвалидуудта 2 һара дээрэ дээрэ түлөөлөн үгтэлэггүй. Ажал дээрэ гэмтэбэн гү, али наһанай үшөөндэ нэрбэлэгдэн колхозой гашуудай сэг зуура худалжэ шадахаа боллоб, түлбэрин 100 процент байха.

Бэш ушарнуудта сэг зуура хүдэлжэ шадахаа болон талгалгай хүдэлжэшэдэ нимэ туһаламжа үзүүлэгдэхэ гээбэл: 3 жэл болотор—50 процент, 3-һаа 5 жэл болотор—60 процент, 5-һаа 8 жэл болотор—70 процент, 8-һаа арба гаран жэл болотор—80 процент, 18 наа хүсөөгүй колхозой гашуудта—60 процент, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудта—100 процент (хүдэлхэн жэлнүүднэй хараада абтахагүй).

Тулгэдэхэ туһаламжаны үдэрэй 1 түхэригөө дээрэ ямаршые ушарта гараха ёшотой.

Ажал хэвээр залууржа, зорюута бөө муудуулагдаба, үшөөн бэш аад, үшөөндэ гэгшэд туһаламжада хүртэхэгүй. Тимэшүүдэд урдань үгтэһан туһаламжа нөөргөн бусаагдаха ёшотой.

Врачай харууһан доро эмшэлүүлжэ байһан колхозой гашууд эмшэлэгшын зүшөөлөгүйгөөр ондоо тээшээ ошолоб, профсоюзна организациин шидхэбэрээр 3 хонгоной туршада түлбэринһаа боложо үшөөлөгшэдэ туһаламжа үзүүлэгдэхэ ёшотой.

Туһаламжаны зүб, буруугаар түлгэдэнхэн колхозой правлений профсоюзна организациитэй ади харуусаха юм. Туһаламжаны үзүүлэгдэн, үгынь ёшудай органуудта харагдахэгүй.

Мүнөө үедэ профсоюзна организациуудай, колхозой правлений нүүдэй хэжэ худалмэри тн эхэ.

С. БАЛЬЖИНИМАЕВ, ХҮДӨӨ АЖАХЫ, БЭЛДЭХЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ПРОФСОЮЗЫЙ ОБКОМЫ ТҮРҮҮЛӨГШЭ.

ОЛОН ҮЕЫНХИДЭЙ УУЛЗАЛГА

Буряадай хүдөө ажыхын институт тогтоһон сагнаа хойшо хэдэн олон мэргэжлэтэды бэлдэжэ, ажалай үргэн харгы руу үзэшөө даа? Тоогүй олон болоо хаш! Тийгэбэшье элдэб онуудта энэ институт дүүргэжэ гаранан тэдэ шабнарын түрэл хургуулиа мар-тадаггүй, олон жэл үнгэрһан хойно сугларжа, багшнартайа, үетэ-нөөрөө уулзажа, сэлхэл зурхээр баясуулдаг байна. Нимэ хайхан үе үеин уулзалга хүдөө ажыхын институтта туримшалан юм.

Наяхан институтдай эхэ залнуудай нэгэн руу хон олоороо һубарилдан орожо захалбад. Байд гээд лэ зал сооһоо шага энеэдэн, шог зугаата үгэнүүд нөөрэн дуудлана. Энэ хонин жэлэй саана дүүргэһэн үшөө нэгэ «студенте» угтаба гэшэд. Ингэжэл хорин жэлэй саана залуухан студентнэр яобахадаа, хэн хэнийнгэ лекциин эхлһэн хойно орожо эрхэдэ наада барин, шагаар энеэлдэг нэмнэй даа. Харин мүнөө наһа-тай, томоотойшые хүнүүд, улар-лашад болоо яобахада, тэрэ үхибүүн наһаа ханаахидбал ха юм.

Хори, арбан таба, арбан жэл үнгэрһан хойно уулзаһан нүхэдэй дунда хэдэ шөнөөн баяр баясхал-дан, һонин һормой байгтай да! — Наянаа гүш, тинхээд ши түрүүшынгэ лекцид кирзөөд саб-хлар орожо эрэ нэмнэйш...

— Угы, яатарна номоор дутал-дадаг гэши һэмбиди. Нэгэ номоор арба-хорин хүн үзэгшэ бэлэй.

— Үдэрын номоо үзөөд, хү-нийн нүүрһэ буулгахаш. Тинхэ-лэши дайнай нүүдэрхи хатуу жэлнүүд байгаа ха юм... Гэхэ мэтээр наһажаал зор-нуудай хөөрлөөд соогур мар-тадашгүй студентска жа-лнүүд үдэр үдэрөөр, номой хууд-нанда, һөөртөө ирагдажал, ираг-дажал байгаа һэн. Хуушанай үеин «студентнэрээр» хударалдан һууһан шөнэ үеынхид «сэбхи», «нүүрһэн», «гэдэхэ үлдэхэ» гэхэ мэтын хөөрлөөдөөные ша-ганан һуухалаа, гэдэхэ сахалан, гоо гоо хубаһатай һуужа байһан-да өшөөн мэтэ, һэмэхэн бөөе хургаадаһидна.

Анан урдуур нэгэ бүлэг табин ондо, тээ аралтан табин табда-даа, бүри хойгуур жараал ондой «студентнэр» һуураа эзэлэн һуунад. Энэ хадаа элбэ онуудта хүдөө ажыхын институтдай ветеринарна факультет дүүргэһэд сугларал байна гэшээ. Харин мүнөө болоод байхала, булдааа адиһан ажабайдала, элбэ ян-зын тушаалда амжалттайгаар хүдэлжэ байгаа зон ааб даа. Энээн тухайн байга мэдэхэбди. Тээд мүнөө ээ зон өһөлнөөгөө томоорхуу янзануушые, үндэр ту-шаануудые дууһан ойро зуура мартажархихайнүүд, шаг шуула табилдан һуунаа ха юм. Зүгөөр зал руу багшнарһангаа орожо эрхэлээр, «студентнэришье» гансатал жэм байл болошобол.

Ингээд лэ 1950-55-60-аад онуудта институт дүүргэһэд вет-врачнуудай байрай эхэ хураал-дан эхилбэ даа.

Сугларгашдай институтдай һурагалсай таһагай проректор до-цент И. А. Ленец амаршалха зуураа ингэжэ хэлэбэ:

— Хүндэтэ манай шабинар, институт дүүргэжэ өшөөн са-ганатай хойшо хори, арбан таба, арбан жэл үнгэршөө. Энэ хуга-саа соо таанад ургалжа хуржөөт, хүдэржөөт, ажалай дүй дүршэл худалдаат, али олон амжалтануудые туйлаат. Тимэһэ билэ, та-най багшнар, шабинарһангаа хаа-хаагуур ажалһангаа габьяа-даар суурхажа ябахые дуулаха-даа, харахадаа, ямарар урма-шадэгиди. Таанад лэ манай ажалай омогоор болло гээшээт. Харин мүнөө энэ хорин жэл соо институтнай ямар болооб гэжэ харуулын тэдидэ нэгэ хэдэ жэ-шэ дурдахыем зүшөөгшээт...

Түрүүшын студентнэрэй яз-шагар модон гөрнүүд соо номоо үзэдэг байһан наа, мүнөө һура-галсай уужам һаруул дүрбэн даб-хар байһан барилганай. Гадна тус тустаа 600 гаран студентнэрэй байха байртай, хоёр дахар столовой, олон тоото онһон ап-парадуудаар хангагдаһан ветери-

нарна клиниканүүдтэй болоһон байна. Ерахэ жэлдэ гурбан даб-хар морфологическа корпус ба амитадай байха эхэ байра бари-даа? Хуурай олон болоо хаш! Ин-ститутдай дэргэдэ хамтадаа 302 эрдэмтэд хүдэлнэ. Тэдэниин 120-ниин эрдэмэй кандидатүүд ба доцентүүд байха юм. Эрдэмэй арбаад докторнууд, профессор-нүүд институтдай омогорхол боло-но. Гэхэтэй хамта мүнөө үеийн студентнэрэй һурагал, ажабай-дал ба амарха, сэнгэхэн урда жэлнүүдтэ орходоо жэшээгүй найжаруулагдаа.

Ойрын хоёр-гурбан жэлэй тур-ша соо эрдэмэй үшөө 4-5 эк-торнууд ургалжа гарахаар хүлэг-дэнэ.

Ветеринарна факультетдэй ле-кан, доцент М. С. Робец факуль-тетдэйнгэ ажабайдал тухай яз-гэрэнгигээр хөөрөжэ үгэбэ. Энэ факультет институт соо тон эхэ гэжэ тоологдон. Мүнөө 25-ий жэлэйнгэ ветеринарна врачнууды бэлдэн гаргажа байна. Фа-культетдэ хамтадаа 720 студен-тээр һурана. Наяан үдэрнүүдтэ 92 шөнэ мэргэжлэтэд респу-бликын болон бөшмөшье област-нүүдэй ажахиныудта эльгэгдэхэ юм. Факультетдэ 60 эрдэмтэд ху-дэлэнэ. Тэдэниин 37-ниин эр-дэмэй кандидат ба 4 профессор бо-лоно. Шөнэ жэлдэ 175 хүбүүд, басагады нэгдэхди курсда аба-хар бэлдэхал хэдэнэ.

Факультет 25 жэлэй хугасаа соо малай 173 аргашады бэл-дэн гаргаа. Энэл сэг соо эрдэмэй 60 кандидатые, 7 докторые хү-мүүжүүлһан байна. Улаань элид-хэлшэ 1950-55-60 онуудта дүүр-гэһэд мүнөө хэд болоод ябана гэшээб гэнһон ноирхолтой барим-тануудые дурдаба. Тэрэ жэлнүүдтэ дүүргэжэ гаранан нүхэд айма-гуудай хүдөө ажыхын управле-ниин ахалгана врачнуудар, кол-хоз, совхозуудай удирдагшалаар болон ороной эхэ эхэнүүд ветери-нарна станицинуудта, лаборатори-нуудта хүдэлжэ байна.

Жэшээлэхэдэ, 1950 ондо дүүр-гэһан ветврачнуудһаа М. А. Кэр-банов, С. М. Кобец, А. Д. Ма-лов гэгшэд эрдэмэй кандидатүүд болоһонхй, түрэл институтһаа хү-дэлжэ байна. 1955 ондо дүүргэ-шэдэй кандидат боллоб, факульт-тедэй деканай орлогшоор хүдэл-нэ. Нүхэд И. А. Домашкин, Са-вельев гэгшэд совхозой дирек-торнуудад ажаллаһан.

1960 онойхтой дундаһаа Зэ-дын аймагай «Мир» колхозой тү-рүүлэгшэ Д. Ю. Шойкжалов СССР-эй Верховно Советэй депу-татад һунгагдаба.

Нимэ ажалша бэрхэ, арам зо-подо тунатай хүнүүдые хүдэл-жүүлэн гарганаһаа хуушанай багшнар С. Н. Мачульский, К. Х. Макаров болон О. Р. Хаза-гаева гэгшэд урмашан, хүчин мүнөө һуунаа ха юм.

Сугларгашдай зүгһөө 1960 ондо институт дүүргэһэн, мүнөө Буряадай АССР-ий хүдөө ажыхын министрай орлогшо нүхэр В. Б. Саганов үгэ хэлэхэ зуураа:

— Һураһан нүхэдтээ, һур-галан багшнартайа арбан жэл үнгэрһэн хойно уулзажа жаргал-тай байһанда, хүндэтэ багша-нартаа халуун баяр хүргэнэб, — гээб.

Совхозой директор Н. А. До-мышкин, Улаан-Үдэ гороодой ве-тастанин начальни М. И. Кар-банов гэгшэд хүндэтэ багшнар-таа баһал зүрхэнгөө хани ха-луун үгэнүүдые зөрюулбад. Шөнэ үеин студентнэрэй зүгһөө вет-факультет 3-хи курсын студентка Т. Шербова ахамад нүхэдтөө хан-дуулан элидхэ:

— Бидэ, мүнөө үеин студент-нар, таанадайнгаа ахи табһан эрчим хайхан хой занһал гэшмэе хээдэхэшые алдахагүйбди. Ин-ститутдайнгаа нэрэ турье таанад-тай ади дээрэ үргэн яобахиди...

Нүхэд ёһоной хөөрлөөд, бар-зугаа, шог энеэдэн тэрэ үдэр үшөөл удаан үргэлжлөө һэн. Нимэ хайхан уулзажа багшнар-тайшые, шабинарнуудыншые зур-хэ сэдхэхэдэ гүнээгээр шурган ороо ёһотой да.

Д. ДЫЛЫГРОВ, ХҮДӨӨ АЖАХЫН ИНСТИТУДЫЙ СТУДЕНТ.

МНР-тэ Арадай революциин илахаар 49 жэлэй ойдо

АХАДУУ МОНГОЛ ОРОНДО

МОНГОЛ МАЛШАДАН АЖАЛТАНУУД

Монголой Арадай революциин 49 жэлэй ой тэмдэглэхэд байхад тэрэндэ Монголой хүдөөгэй ажалшад хайн бэлэг барйа.

МОНЦАМЭ агентствын дамжууланай ёноор, хүдөөгэй ажалшад энэ жэлэй эхиндэ хойшо 1.3 миллион толгой мал байха зохид хайн 3360 байра барйа.

Сүхэ-Баатарай, Усануурай, Хобдын, Сэлэнгын ба Ара-Хангайн аймагуудай ажалшад түрүүлжэ, энэ жэлэй тусэбэй хад жэлээр урид дүүргэбэ.

ХАНИНАРАЙ ТУБАЛАМЖААР

Хобдын аймагтай Баин-Түмэн сомодо комбинированно тэжээл үйлдэбэрлэх үшөө нэгэ томо завод ашгалгада оруулжа. Монголой барилгашад арадай революциин 49 жэлэй ойдо шэнэ бэлэг барйа.

рисаанай үзэлөөр залуушуулье хүмүүжүүлэхэд эхэ урда шацартай байха гэжэ эхэ старт үгэхэ зуура, МНР-эй арадай гэгээрэлэй министрэй орлогшо Гомбосурэн тэмдэглэбэ.

МЕХАНИЗАТОРНУУД ТУХАЙ АНХАРАЛ ОРОЛДОЛГО

Хүдөөгэй механизаторнуудай ажалай, ажабайдалай условиуудыё найжаруулхын, гүрэнэй ажахиуудыё мэргэжлэтэй кадрнуудаар хангахын тулада Монголой хүдөө иотогай ажалшад материална урмашуулга дэвшүүлэх хэмжээнүүдэ харуулан тогтоол МНР-эй Министруудай Совет гаргабэ.

Хабар-намарай, хээрнй бу-садыё хүдөөмэрин үдэ хайн шанартайгар нормоё дүүргэ-хөн, машина техникэ ашгалжа гурим сахин механизаторнуудта гол салин хүлэнэйни гадуур үдэрэй 6 түхэрнй түлэг-дэх болобо.

Хуралсалй комбинадуудыё дүүргэжэ гаран трактористнууд ба комбинериудта нэгэн доро мүнэн тэдэмжэ түлэгдэхэ гэжэ тогтоол дотор хараа-лагдаба.

ШЭНЭ БАЛЕТ

«Ханнара» гэжэ гурбан акт-тай балетэй премьерэ Улаан-Баатрта хая табигдаба, гэжэ МОНЦАМЭ агентсто мэдээсэ-нэ.

Валедэй либретто уран зо-хобдо Б. Ширендүү бэшэнэ, хөгжмөнйе искусствын габьяла-та ажал абуулаша. Гүрэнэй шангай лауреат композитор С. Гончигсала бэшэнэ байна.

Монгол, совет арадуудай хуин барисаан—«Ханнара» гэгэн балетэй гол уданх болоно.

Арадай Монголдэ ажалшад ажахиуа гэр байра олоор баригдадаг боло.

Дүрбэдхи табан жэлэй үдэ гүрэнэй номолон мүнэн зөөрин хүсөөр хэдэн зуугаад мянган дүрбэлжэ метр гэр байра бохдогдоох хараалданхай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Монголой түб хото Улаан-Баатарай шэнэ кварталнууд (вертолдөө абган зурга).

ШАРИЖ. (ТАСС) Алье гэжэ де-партаментын Француз компартиин иотогай эмхин Монтилюсон гэжэ гор-родо эмхидхэн заншалта хайнээрэй үдэ Франциин коммунист пар-тиин зэргэдэ—50 хүн, залуу ком-мунистуудай союзда—35 хүбүүд, басгад оробо.

Түгэсхэлэй митинг дээрэ үгэ хэ-лээн Франциин компартиин полит-бюрогой гэшүү Франсуа Бийу гэгшэ оройой демократическа, түрүү хүсэ-нүүдэй нэгэдэл бахижүүлхыё урвал-ба.

Компартиин нэрэ хүндэнэ ехэ боложо байна

МОНТЕВИДЕО. (ТАСС) Энэ Уруг-вайн коммунистуудай эдэбхитэй суглан болобо. Тэрэн дээр партиин зэргэнүүдэ бахижүүлхын тү-лен кампаниин дунгууд гаргалдан байгаа. Сугларгагдай урда үгэ хэ-лээн кампаниин департаментска комитетэй нэгэдхи секретарь Хайме Перес гэгшэ үлүүл хөөр жэлэй турша со партида 12 мянга гаран хүн алта гэжэ тэмдэглэбэ.

Партиин шэнэ гэшүүдэй 67 процентгэ хү-дөөмэриншад ба алба хаашаг байха юм. Компартиин зэргэнүүдэ хүн зо-ной нимэ олоороо оролгон партиин хүндэтэй байхыё, ороноо социальна талаарн хубилгах программьн зүб байхыё гэршэлэн харуулба, гэжэ элдхэлшэ тэмдэглэбэ.

Зээмдэгшэдтэ сохилто хэгдэбэ

КАИР. (ТАСС) МЕН агентствын мэдээсэлэй ёноор, Суэцкэ каналай эдэ секторта, Ап-Шатт, Эль-Габса-д, Порт-Тауфика гэжэ районуудта нэбэлэн Иралиин сэрэгүүдэ Египетэй артиллери июлиин 5-най үдэнэ нэгэ часай турша со буудаба.

Сэхэ удаан ушарнууд ийн дай-санай тошо номоной складууд та-баржа, ехэ түймэр болобо.

Расистнуудтай наймаанай хэлсээн баһа дахин баталагдаба

ЛОНДОН. (ТАСС) Англи болбо-л Урда Африкын расистнуудтай, үндэ-хэ яһанай илгаа баримталагдайгүй нюуса шэнэ хэлсэе баһа дахин бат-алаба. Тэрэн Англиин экономикны ЮАР-ай фирмэнүүдтэй бүр илгээр холбохо юм.

«Санди Таймс» газетин мэдээсэлэй ёноор, «Риофинекс» гэжэ фирма, мүн Англиин атомна хүсэней управлени Баруун Урда Африкада байдаг уурхайнуудна 7500 тоно ураноо руда 1973—1980 онуудта Англизта худалдаха тухай нюуса хэлсэе ЮАР-тай хэдэн харин саада тэ баталаба.

6000 тоно руда баталха тухай түрүүшн хэлсээн үнгэршэ жэлэй июль-д техникни министрствын түбөөлөгшөөр баталагдаһан юм. 2-дохи хэлсэней баталагдаһан ту-хайн атомна хүсэней управлениё үнгэршэ недэлдэ эди боложо үгэ-бэ. Тэрэ хэлсэней баталагдаһан ушар олонитын тура гутажа магад гэжэ айгад, урланай премьер-министр Гарольд Вильсон тэрэниё хүн зоншо нюуа гэжэ захирн байгаа гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Нахаддай гэгдэх, Баруун Урда Африкада ЮАР-ай мандалыё, эрхэ түлөөлэгшэ болуулан ООН-ой Генеральна Ассамблейн 1966 оной резолюциё эбдэжэ, тэрэ хэлсээн баталагдаһан байна.

Ураноо руда худалдаха тухай нюуса хэлсээнүүдэ ЮАР-тай батал-һан ушар Баруун Урда Азия ЮАР-ай мэдээшэрэн ээрхэхэ эрхле Ан-глиин талаһа мэдэрхэн ябадал гэжэ тоолодохо ёһотой, гэжэ түгэсхэлөө тэрэ газетэ бэшэнэ.

Шэнэ гэшүүд партида оробо

КАИР. (ТАСС) Москвада ОАР-ай президент Гамаль Абдель Насерэй мүнөө үдэ совет хүтэлбэрлэгшэ-тэй уулзажа, хөөрлөдгэ байхыё улахоорондын олонитэй эхээр хо-нирхоно гэжэ «Роз-Эль-Юсеф» гэжэ Каирта долоон хоног бүрилоо нэгэ удаа гардаг газетэ тэмдэглэнэ.

ШЭНЭ ШАТЫН ЭХИН

КАИР. (ТАСС) Москвада ОАР-ай президент Гамаль Абдель Насерэй мүнөө үдэ совет хүтэлбэрлэгшэ-тэй уулзажа, хөөрлөдгэ байхыё улахоорондын олонитэй эхээр хо-нирхоно гэжэ «Роз-Эль-Юсеф» гэжэ Каирта долоон хоног бүрилоо нэгэ удаа гардаг газетэ тэмдэглэнэ.

«Араб оронуудта эсэргүү 1967 ондо хэгдэжэ эхилэн Израилиин ээрхэг туримхэй дайнай хойшэлэн-гөөр усадлаха талаар хамтын орол-догто хэсхэл гаргахын тулада Нэгэ-дэмэл Араб Республикын, Советска Союзай хоорондох харилсан туһа-лалсалгын шэнэ шатан Москвада хэгдэжэ байгаа хөөрлөдөн болоно.

ЭРИД ШАНГА ХЭМЖЭЭ

ТРИНОЛИ. (ТАСС) Ливин газар дайда дээр нефтепродуктуудтай худалдага байһан «Эссо» гэжэ аме-риканска нефтяной кампаниин, «Шелл» гэжэ англо-голландска кампаниин, «Ассейл» гэжэ италяно-ливийскэ кампаниин таһагуудыё Ливин правительство гүрэнэй мэдэлдэ абаба.

Улад зоной хэрэгдэмжэ гэжэ худалдадаг байһан «Аджил газ» гэ-жэ кампани тэрэшэлэн гүрэнэй мэд-элдэ абаба. Хойшооло нефтепро-дукт худалдаха талаар бузы ажал абуулага энэ орон со Ливин на-циональна нефтяной корпораци хэгэ-байха юм.

Харин гүрэнүүдэй нефтяной ком-панинуудай таһагуудыё гүрэнэй мэд-элдэ абаһан ушар орондоннай эхэ-дэ ехэ доход оруулха, националь-на экономикхоо хөгжөөхэ тусебуудэ тургөөр бөөдүүлэхэмэй туһалха, гэжэ Ливин нефтиин ба байгалиин баялгуудай министр Изз Эд-Дин Мабрук гэгшэ мэдүүлэбэ.

Кипр дээрэ парламентска бунгалта болобо

НИКОЗИ. (ТАСС) Кипр дээрэ бунгалта болобо. Тэрэндэ бунгалта-дай 70 процентгэ хабаада бунгалта арсадаа тулалдаангүй үнгэрбэ.

Уридшалан мэдээнүүдэй ёноор, Кипрэй ажалша арадай прогрессивнэй парти гэгшэ (АКЭЛ) республикын парламента долоон хууртай болобо.

Тэрэн энэней урда тэхи парламен-тинхида оробол хоёр хуурар элсэн байха юм. «Прогрессивна фронт» гэгэ-дэ, «Национальна болор барим-талагдай нэгэдэл парти» гэгшэ —6, башэ даани парти—3 хууртай.

«Олтирогой политическэ ажабай-далдахы шахартуу шанга байлал улам зөөлөрүүлэхэдэ бунгалта туһал-жа болохо», гэгэн этигал найдабарья.

Хойто Ирландида эльгээгдөһөн Английн сэрэгүүд хулгай тонуул хэвэ

ЛОНДОН. (ТАСС) «Гурим саиха» шалтаһан урдаа барйжа Хойто Ир-ланди эльгээгдэһэн Англиин сэрэгүүд «ундэр эльгээгдэ» дүүргэхэ зуура, хулгай тонуул хэвэ. Белфастын католическа гетто—Фолкс-Роуд гэжэ газарай хүн зон Англиин сэрэгүүдэ тингэжэ гэмнэһэн байна. Хоёр үдэр-ий турша соо Англиин сэрэгүүд тэндэ буу бэдэржэ, ута нэгжүүл хэ-бэ.

Угэ хэрэг хоёр аялгал

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС) Америкын бааза болгодоһон Окнава гэжэ ол-тирогыё хуулиа эзэндэ—Японодо бусаахадн гэжэ США-тай прав-ительствын уялга абаһаншье хаань, США-тай сэрэгэй засагаархид тэрэ баазыё улам үргэлдэхэ, шэнэлэн хальбэхэ программа зохёжо байха юм.

Перудэ газар хүдэлжэ, ард зондо айхабтар ехэ хохидол ушаруулаа.

Илангана Либертад ба Анкаш департаментнуудай хэдэн хото гороудууд болохо тосхонуд горитогор хандаргадаа. Хусад бэшэ мэдээнэй ёноор, 30 мянган хүн зон гэнтын аюула дайралдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: томо порт Чимботодо хандаралда ороһон гөрүүд. Энэ гөрөдой барилгын 90 процентгэ хандаргадаа.

Мондо, шулуунда дарагдажа 400 хүн үхөө, гөрөдой болонца-нууд гэмтэнэ зоноор дүүрэнхэй. ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН саанаһаа

ШЭНЭ ШАТЫН ЭХИН

КАИР. (ТАСС) Москвада ОАР-ай президент Гамаль Абдель Насерэй мүнөө үдэ совет хүтэлбэрлэгшэ-тэй уулзажа, хөөрлөдгэ байхыё улахоорондын олонитэй эхээр хо-нирхоно гэжэ «Роз-Эль-Юсеф» гэжэ Каирта долоон хоног бүрилоо нэгэ удаа гардаг газетэ тэмдэглэнэ.

ЭРИД ШАНГА ХЭМЖЭЭ

ТРИНОЛИ. (ТАСС) Ливин газар дайда дээр нефтепродуктуудтай худалдага байһан «Эссо» гэжэ аме-риканска нефтяной кампаниин, «Шелл» гэжэ англо-голландска кампаниин, «Ассейл» гэжэ италяно-ливийскэ кампаниин таһагуудыё Ливин правительство гүрэнэй мэдэлдэ абаба.

Улад зоной хэрэгдэмжэ гэжэ худалдадаг байһан «Аджил газ» гэ-жэ кампани тэрэшэлэн гүрэнэй мэд-элдэ абаба. Хойшооло нефтепро-дукт худалдаха талаар бузы ажал абуулага энэ орон со Ливин на-циональна нефтяной корпораци хэгэ-байха юм.

Харин гүрэнүүдэй нефтяной ком-панинуудай таһагуудыё гүрэнэй мэд-элдэ абаһан ушар орондоннай эхэ-дэ ехэ доход оруулха, националь-на экономикхоо хөгжөөхэ тусебуудэ тургөөр бөөдүүлэхэмэй туһалха, гэжэ Ливин нефтиин ба байгалиин баялгуудай министр Изз Эд-Дин Мабрук гэгшэ мэдүүлэбэ.

Кипр дээрэ парламентска бунгалта болобо

НИКОЗИ. (ТАСС) Кипр дээрэ бунгалта болобо. Тэрэндэ бунгалта-дай 70 процентгэ хабаада бунгалта арсадаа тулалдаангүй үнгэрбэ.

Уридшалан мэдээнүүдэй ёноор, Кипрэй ажалша арадай прогрессивнэй парти гэгшэ (АКЭЛ) республикын парламента долоон хууртай болобо.

Тэрэн энэней урда тэхи парламен-тинхида оробол хоёр хуурар элсэн байха юм. «Прогрессивна фронт» гэгэ-дэ, «Национальна болор барим-талагдай нэгэдэл парти» гэгшэ —6, башэ даани парти—3 хууртай.

«Олтирогой политическэ ажабай-далдахы шахартуу шанга байлал улам зөөлөрүүлэхэдэ бунгалта туһал-жа болохо», гэгэн этигал найдабарья.

Хойто Ирландида эльгээгдөһөн Английн сэрэгүүд хулгай тонуул хэвэ

ЛОНДОН. (ТАСС) «Гурим саиха» шалтаһан урдаа барйжа Хойто Ир-ланди эльгээгдэһэн Англиин сэрэгүүд «ундэр эльгээгдэ» дүүргэхэ зуура, хулгай тонуул хэвэ. Белфастын католическа гетто—Фолкс-Роуд гэжэ газарай хүн зон Англиин сэрэгүүдэ тингэжэ гэмнэһэн байна. Хоёр үдэр-ий турша соо Англиин сэрэгүүд тэндэ буу бэдэржэ, ута нэгжүүл хэ-бэ.

Угэ хэрэг хоёр аялгал

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС) Америкын бааза болгодоһон Окнава гэжэ ол-тирогыё хуулиа эзэндэ—Японодо бусаахадн гэжэ США-тай прав-ительствын уялга абаһаншье хаань, США-тай сэрэгэй засагаархид тэрэ баазыё улам үргэлдэхэ, шэнэлэн хальбэхэ программа зохёжо байха юм.

Перудэ газар хүдэлжэ, ард зондо айхабтар ехэ хохидол ушаруулаа.

Илангана Либертад ба Анкаш департаментнуудай хэдэн хото гороудууд болохо тосхонуд горитогор хандаргадаа. Хусад бэшэ мэдээнэй ёноор, 30 мянган хүн зон гэнтын аюула дайралдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: томо порт Чимботодо хандаралда ороһон гөрүүд. Энэ гөрөдой барилгын 90 процентгэ хандаргадаа.

Мондо, шулуунда дарагдажа 400 хүн үхөө, гөрөдой болонца-нууд гэмтэнэ зоноор дүүрэнхэй. ТАСС-ай фотохронико.

Италиин правительств

тушааһаа бууба

РИМ. (ТАСС) Христианска дем-рат М. Румор гэгшын тогтолой Италиин «Зүүнцентристска» ком-мунист правительствэ тушаал бууба. Тэрэн тухай шийдхээр н-иструудэй советэй июлиин 6-дэ заслани дээрэ абтаба.

Областнуудта гүйсэхэдэ

нүүдэ бии болгохо асуудалаар Ита-лиин правительствэ дотор гаран арас-лан нүүд тэрэнэй тушаалһаа бууба, тагаан боложо үгэбэ, гэгдэ жур-мистнууд зааһан байна.

ДОМИНИКАНСКА РЕПУБЛИКАДА ТЕРРОР БОЛЛО

ГАВАНА. (ТАСС) Доминиканска республикада политическэ гэнтэ репрессий тоо эрид өлшөржэ бай-тай. Хүүдэй неделиин турша соо хүн террорхоо хохилоһон байна.

дээр бүтээгдөөрөө Америкын талаар римталдаг хуули засагыё бурууш-даг, мүнөө правительствэда эсэ-рэгдэбхитэй тэмсэл абуулгаг хүн байһан юм, гэжэ мэдээсэлэй абаба. Вэнүүдэй корреспондентнууд Сан-то Домингхо мэдээсэбэ.

Хархис этгээдүүдэй үүдхэ-дэ терророй уршагар Санто-Доминг-хуунон үшэн сагта үйлэсэ-рангуй, кинотеатр, ресторан ба фе-нуудтэ ороногуй.

Кипр дээрэ парламентска бунгалта болобо

НИКОЗИ. (ТАСС) Кипр дээрэ бунгалта болобо. Тэрэндэ бунгалта-дай 70 процентгэ хабаада бунгалта арсадаа тулалдаангүй үнгэрбэ.

Уридшалан мэдээнүүдэй ёноор, Кипрэй ажалша арадай прогрессивнэй парти гэгшэ (АКЭЛ) республикын парламента долоон хууртай болобо.

Тэрэн энэней урда тэхи парламен-тинхида оробол хоёр хуурар элсэн байха юм. «Прогрессивна фронт» гэгэ-дэ, «Национальна болор барим-талагдай нэгэдэл парти» гэгшэ —6, башэ даани парти—3 хууртай.

«Олтирогой политическэ ажабай-далдахы шахартуу шанга байлал улам зөөлөрүүлэхэдэ бунгалта туһал-жа болохо», гэгэн этигал найдабарья.

Хойто Ирландида эльгээгдөһөн Английн сэрэгүүд хулгай тонуул хэвэ

ЛОНДОН. (ТАСС) «Гурим саиха» шалтаһан урдаа барйжа Хойто Ир-ланди эльгээгдэһэн Англиин сэрэгүүд «ундэр эльгээгдэ» дүүргэхэ зуура, хулгай тонуул хэвэ. Белфастын католическа гетто—Фолкс-Роуд гэжэ газарай хүн зон Англиин сэрэгүүдэ тингэжэ гэмнэһэн байна. Хоёр үдэр-ий турша соо Англиин сэрэгүүд тэндэ буу бэдэржэ, ута нэгжүүл хэ-бэ.

Угэ хэрэг хоёр аялгал

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС) Америкын бааза болгодоһон Окнава гэжэ ол-тирогыё хуулиа эзэндэ—Японодо бусаахадн гэжэ США-тай прав-ительствын уялга абаһаншье хаань, США-тай сэрэгэй засагаархид тэрэ баазыё улам үргэлдэхэ, шэнэлэн хальбэхэ программа зохёжо байха юм.

Перудэ газар хүдэлжэ, ард зондо айхабтар ехэ хохидол ушаруулаа.

Илангана Либертад ба Анкаш департаментнуудай хэдэн хото гороудууд болохо тосхонуд горитогор хандаргадаа. Хусад бэшэ мэдээнэй ёноор, 30 мянган хүн зон гэнтын аюула дайралдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: томо порт Чимботодо хандаралда ороһон гөрүүд. Энэ гөрөдой барилгын 90 процентгэ хандаргадаа.

Мондо, шулуунда дарагдажа 400 хүн үхөө, гөрөдой болонца-нууд гэмтэнэ зоноор дүүрэнхэй. ТАСС-ай фотохронико.

ЭДИР АЯНШАДАЙ ХУРАЛДААН

ТҮЙМЭР САРАГДАБА

Баяхан Зайбакалин хуушанай гөрөд—Хягтада юрэ бусын хүн тохоболдо. Отгоргой бүрхөөн бөөн хара үлэдэ гөрөд дээрүу найжажа, ишэ тиншэ хөөрөгсэ-нэн нүүнэ. Эндэ тэндэ сахилгаан гал ташуураар шабхадад, тэнгэ-рин дун нээршэнэ. Аадар бо-роон хүнөөр адхарһан мэтэ шаална. Гал сахилгаанай нэгэ һүүд шарбан гэгдэхэ, три-котажна фабрикын склаудуудай оройе халта дайраад, сагаан гарал туялаар нуунагтан ллагас гэгэ-бэ. Хойноһон дахалдан ошохыё хүсэһэн мэтэ улаан дүлэн отгор-гой өөдэ тэгүүлэн соробхило. Фабрикын хашагай хажуугаар үнгэржэ ябаһан бүд нэхгүшэ Бо-родина энэоние харажархндоор, сопордомо дохёо сонсохобо.

Республикын эдир аяншад 17-дохи сэт уржадэр Улаан-Үдэ шадар нэгэдэбэ. Энэ следо бхы шахуу аймагууднаа 250 гаран хурашад хабаадалаа эрээ. Эдир аяншад 13. Н. Денний түрэнөөр 100 жэлэй ойдо зөрюул-жа, түрэл хизараа шинжэлэгын аяншалтада хабаада. Тэдэнэр ехэ номин материалнуудыё сугалуулан байна.

Нютаг бүхэндэ Совет засагай түлөө тэмсэһэн түрүүшн эдэб-хитэдэй хөөрлөдгэ, бөшкэ, дүрэ зурагшын буулгажа абаһан. Нюта-г иотогай уртамалыё, амталдыё шөнжэлэхэ, хоморой минералнуудыё бэдэржэ талаар ехэ юмэ хэзэ. Жээншэн, Захаимнай аймагтай Сангын дунда хургуулиин эдир аяншад берил, перит гэжэ хомор минералнуудыё оложо, Захаимнда худалдаг геологуудта дуулаба.

ШЭНЭ БАЙРАНУУД

Баргажан һууриной түхэй шэнэ-жэ үдэр бүри гэхээр ондоо боло-жо байдаг. Юуб гэгдэхэ, һүүдэй хоёр-гурбан жэлэй турша со шэнэ байранууд олоор барилгаба.

байлгахыё гостиница хайхан бариг-дажа эхилбэ. «Бурятцелистрой» барилга-хасбарангын комбинатэй барилгашад энэ жэлэй дүүрэгтэ гостиницада ашгалталга оруулта зорилготойгоор ажаллана.

НЭГЭ ҮДЭРЭЙ ГАЙ ТОДХОР

Аажам дулахан зунай сагай айлшалан эрхэдэ, мотоцикли-нуудтай хүнүүдэй хото, хүдөө-гэй үйлсэ, харгинуудаар ишэ-тиншэ һүндэлэн гүйлгэдэхэнэ улам олошордог гэшэ. Зари-машуул үйлсэ, харгын дурим гүйсэд һайн мэдэжгүйшье һаа, мотоциклида һуугаад, аян замда гараха дуратай юм. Тиншэлжэ гэгшэ осол болохо ушар олоор дайралдада.

ФУТБОЛ

Нааданай түрүүшн хахадай дүүрэгтэ ушөө зургаан уулзада үлэбэ. Үнгэрэгдөөд байһан 15 нааданай таблица хаража үзэхэдэ, хайрарһа хойшо эрхим һай-наар наадажа абаһан Кемерово хотын Кузбассай футболлистууд бусадай дундаһаа эрхимжэ яба-на. Эдэнэр Ферганын «Нефтаниг-та» айналхалада, талмайн эзлэ-дэ 3:1 тоотойгоор шүүжэ, дун хам-тада 2:3 очкотой болобо. Хоёр-дохи һууриин Ташкентин област-тин «Политотдел» команда эзлэ-нэ. Тэдэнэр һүүлшынгэ наадан-да Торпедо («Тольятти») коман-дэ 2:0 тоотойгоор шүүжэ, 20 очкотой болоо. Уадаахи һуури-нуудыё тус тусгаа 1:9—1:9 очко-той болол абаһан «Динамо» (Барнаул), СКА (Штаг), «Томдес» (Томск) командалууд эзлэнэ. Барнаулай, Шетын командалууд

«Сокол» (Саратов), «Автоби-лист» (Красноярск) бүлгэмэйхи-дэ 2:1, 1:0 тоотойгоор шүүһэн, «Томдес» «Сэлэнгын» футболлистуудтай түсэһэн байна. Улаан-Удын футболлистууд энэ уулза-лада тэнсэһэнэдэ, дун хамтадан 12 очкотой болохыё, нэгэ һуу-ри гэдэргэ суухарха баатый бо-лобо.

«Нефтяник», Ишкар-Олагай «Спартак» командалууд зургаада-хи, долоодохи һуурида гараба. Дурсагдаша командалууд тус тусгаа 18—18 очкотой болоһон. «Спартагай» футболлистууд Ом-ский «Иртыш» командалы 1:0 тоотойгоор шүүжэ, хоёр очко өөртөө башууһан байгаа.

Технологическа институтын студент Азаров Виктор үдэшнй 7 час багта гөрөдохо гараад, Хорин дардам харгыгаар Эрхи-рэг тосхон тээшэ шуумайлаба. Тингэжэ хурдан «хуульгай» түр-гэндэ дашууржа